

УДК 657.42: 336.02

Лищенко О.Г.¹, Крушельницька Т.В.²

¹ канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУз-613 ЗНТУ

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ВИТРАТ НЕЗАВЕРШЕНОГО ВИРОБНИЦТВА

Незавершене виробництво – залишок предметів праці, не закінчених обробкою в процесі виробництва. У незавершене виробництво включаються також напівфабрикати, призначені для подальшої обробки на даному підприємстві. Розмір незавершеного виробництва залежить головним чином від тривалості виробничого циклу і обсягу виробництва [1].

У Балансі (Звіт про фінансовий стан) незавершене виробництво відображається в Активі по статті «Незавершене виробництво» (код 1102). В балансі повинні відображатись залишки коштів на кінець звітного періоду по рахунку 23 «Виробництва». На статтю «Незавершене виробництво» безпосередньо впливають методи обліку витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції, які використовує підприємство [2].

Витрати – це найважливіша частина фінансової діяльності підприємства, тому слід знати порядок їх здійснення, обліку і розподілу [1].

Облік незавершеного виробництва здійснюється відповідно до встановленого порядку на рахунках бухгалтерського обліку. У обліку незавершене виробництво – це витрати на не повністю оброблені продукти, вузли та деталі, незавершені роботи, які становлять сальдо калькуляційних рахунків [3].

Контроль – перевірка з метою забезпечення правильності і законності певних дій [1]. При перевірці сум незавершеного виробництва слід керуватись Методологією відображення господарських операцій та оцінки майна, та нормативно закріпленим Наказом про облікову політику на підприємстві

Проблемам бухгалтерського обліку та контролю незавершеного виробництва присвятили свої праці такі науковці: Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєва, Г.М. Давидов, С.Я. Зубілевич, М.В. Кужельний, Ю.Я. Литвина, В.Г. Лінник, Л.Є. Логінова, В.В. Немченко, В.Ф. Палія, І.Б. Садовська, М.Г. Чумаченко та інші. Аналізуючи літературні джерела, що до розглянутих праць стосовно обліку і контролю витрат незавершеного виробництва значна увага присвячується питанням обліку та оцінки незавершеного виробництва, а також перевірці фактичних залишків відносно вказаним в балансі. Тому, треба пересвідчитись, що дані відповідають результатам незавершеного виробництва.

Можна погодитися з думкою В.В.Немченко, що велике значення має контроль реальної оцінки залишків незавершеного виробництва на кінець кожного місяця, оскільки від обґрунтування розподілу витрат між річною

продукцією і незавершеним виробництвом залежить достовірність облікових і звітних даних про собівартість продукції і фінансові результати [4].

Вихідною інформацією для перевірки складу й оцінки незавершеного виробництва за калькуляційними статтями витрат служать показники зведеного розрахунку собівартості готової продукції.

Залишки незавершеного виробництва на підприємствах з одиничним (індивідуальним) характером виробництва оцінюють за фактичними виробничими витратами. Але в галузях промисловості з серійним і масовим характером виробництва для спрощення калькуляційних розрахунків можна оцінювати за діючою нормативною (плановою) виробничою собівартістю. Тоді всі відхилення від норм списуються на собівартість готової продукції.

Контролюючи оцінку незавершеного виробництва на підприємствах легкої, харчової та інших галузей промисловості з коротким циклом технологічного процесу, необхідно пам'ятати, що декотрі галузеві рекомендації з планування, обліку і калькулювання продукції передбачають залишки незавершеного виробництва тільки в основних прямих витратах. При цьому, всі інші витрати повністю відносяться на готову продукцію [4].

Отже, облік і контроль витрат незавершеного виробництва безпосередньо впливають на показники фінансової звітності. З погляду контролю, незавершене виробництво є складовою нормованих обігових коштів підприємства, а завдання полягає у визначенні нормативу залишків незавершеного виробництва, тому доцільним є у додатках до Наказу про облікову політику визначити процедуру формування нормативу незавершеного виробництва [3].

Пропонуємо розробляти внутрішні контрольні документи щодо порядку розподілу загальновиробничих витрат між окремими видами продукції; порядку віднесення недостач до збитків; визнання витрат, пов'язаних з операційною діяльністю, що не включаються до собівартості продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 688 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Давидов Г.М. Облікова політика [Електронний ресурс] / Г.М. Давидов. – Режим доступу : <http://westudents.com.ua/knigi/53-oblkova-politika-davidov-gm.html>.
4. Немченко В.В. Аудит – перевірка правильності відображення в балансі незавершеного виробництва [Електронний ресурс] / В.В. Немченко. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/5162-perevрка-pravilnost-vdobrajennya-v-balans-nezavershenogo-virobnitstva.html>.